

V Ě S T N Í K

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

Čís. 253

Duben 1976

Jan Papánek

Prejav na sjazdu Československej národnej rady Americkej

V Československu sa pomery stále zhoršujú, i keď snád' tam majú ľudia viac jedla a netrpia hlad, ale ľudských práv a slobod ubýva, ľudia su zavieraní a pri prvej príležitosti utekajú. Ich počet nie sice tak veľký, ako bezprostredne po rokoch 1948 a 1968, ale i behom roku 1975 ich odešlo vyše 400. Americký fond pre československých uprchlíkov pomohol 138 Čechoslovákovi trvalo sa usadiť v 8 zemiach západnej Európy, Južnej Afriky a Austrálie. Do Spojených štátov a Kanady ich prišlo 9. Okrem toho je v Nemecku a Rakúsku 278 uprchlíkov, ktorí čakajú na trvalé usadenie a noví stále prichádzajú.

Okrem tejto práce fondu pre československých uprchlíkov, sme v minulom roku s Betkou boli zaujatí za AFRCR na úseku práce, ktorá sa nás a našich ušších československých záujmov týká len čiastočne. Je však súčasťou celkovej svetovej humanitnej činnosti americkej vlády a jej ľudu . . . Uvolili sme sa pomôcť natrvalo usadiť vo Spojených štátoch indočínske obete porážky Spojených štátov a celého slobodného sveta v juhovýchodnej Ázii.

V dosledku práce vykonanej Americkým fondom pre československých uprchlíkov od roku 1948 v záujme československých a iných uprchlíkov z komunizmu, vláda Spojených štátov požiadala nás a šesť ďalších organizácií, aby sa ujali úlohu usadiť asi 130.000 Indočíňanov po celých Spojených štátoch. Bol to ťažký úkol, najmä pre nás, pretože AFRCR nebol pripravený na takýto úkol, ale sme to prijali. Šesť mesiacov sme minulého roku strávili prakticky odlúčení od ostatného sveta v mariňáckom tábore Pendleton v južnej Kalifornii.

Vedľa humanitnej práce, pomoci ľuďom v utrpení, sme - Betka i ja - mali na mysli československý ľud, Československo. Chceme využiť a využívať každej príležitosti, aby dobré československé meno bolo držané na očiach sveta, aby Československo bolo v každom obore ľudského denia súčasťou svetových problémov a ich riešenia. Preto sme tiež osobne, alebo za AFRCR, členmi veľkého počtu organizácií medzinárodného významu - humanitárne, sociálne, politicky i právne a publicisticky. Je to často namáhavé, ale pomáha to československej veci.

Toto ma vedie k inému problému, na ktorom mi osobne veľa záleží, týka sa nás všetkých a je treba o ňom hovoriť.

Československý pomer, ktorý sa stáva problémom, sa nám stále nastoluje v roznych formách. V komunistami ovládanom Československu sa síce formálne zdorazňuje jednota a útočí sa na separtistov, ale vidíme, že od tej doby čo v Československu totalitárne složky obyvateľstva nabývali vrchu, vec demokracie a jednoty tam upadala a upadá. Dnes dostupila takých rozmerov, že medzi Čechmi a Slovákmi v spoločnom štátnom svazku ostáva už len akási vonkajšia forma jednoty. Sú tam dve republiky a iba zahraničie a armáda ich drží pohromade. Dokonca i ľudia, ktorí sa stále dovolávajú Masaryka, Štefánika a Beneša, sa dnes neopovažujú priznať, že sú Čechoslováci. Len cudzinci sa tohoto pomenovania ešte stále pridávajú. V Československu komunisti ešte kričia proti separatistom, ale politiku rozdeľovania prakticky prevádzajú. Väčšina národa toto iste pozoruje, ale proti odcudzovaniu za Čechov a Slovákov sa málo alebo nič nekoná.

Exilové i krajanské kruhy sa tomuto prúdu úplne poddali. V zahraničí je k tomu treba pridať i rozkladný vliv tých Slovákov i Čechov, ktorí boli z roznych dovodov vždy separatistami a v tejto propagande pokračujú. Preto je a bude naše úsilie ťažšie a ťažšie. Každý nepriateľ Československa a demokracie v strednej Európe toho využíva a zneužíva.

Dokladom toho sú i najnovšie snahy tisoovských a komunistických separatistov zo Slovenska. Koncom februára sa niektorí z nich sišli s Mad'armi v Bernu a jednali vrah o možnosti spolupráce a dokonca vydali i spoločné Komuniké, v ktorom hovoria, že sa "pokladajú za tímočníkov aspirácií ich krajín na slobodu a samourčenie" a že sa "rozhodli umožňovať rozvoj úzkej spolupráce v budúcnosti". Keď k tomu pridáme nedávny útok mad'arského profesora zo Slovenska v New York Times, kde tvrdí, že tri milióny Mad'arov žijú v neslobode a že Slováci sú najväčšími utlačovateľmi Mad'arov žijúcich v susedstve Mad'arska, vidíme, či blaho majú jedni i druhí na srdci.

Vedľa toho sa vytvorila skupina extrémistov zo Slovenska, Poľska a Chorvátska, ktorí anonymne usilujú rozvrátiť spoluprácu ľuďmi Sovietmi obsadených krajín, snažiacich sa vyslobodiť z ich područia.

Nepekňá historia so špiónom Minářikom, už tretia v Radio Free Europe, nám tiež nepomáha. Vytvára nedoveru voči Československu a v dosledku činnosti tohoto sovietského učňa a služobníka tam sú nevinní a dobrí ľudia vyšetřovaní a zavieraní. Obete sa odhadujú na desiatky rodín, snád' na stovky. Je snaha zahrnúť medzi tých, čo sú vyšetřovaní, aj Dubčeka.

Režim v Československu, aby sa udržal, utužuje svoju závislosť na Sovietoch. Je to vidno z pripravovanej línie zahraničnej politiky ktorú má schváliť 15. Komunistický Kongres v týchto dňoch. Hovorí sa tam okrem iného:

"Trvalý vývoj našej bilaterálnej spolupráce so Sovietským svazom je hlavnou smernicou a hlavnou zásadou našej zahraničnej politiky. Československo-sovietský pomer docielil takých vzťahov, že nemajú páru a zahrňujú všetky obory života našich národov. Naša spolupráca nabýva viac a viac trvalý charakter a možnosti ďalšieho utuženia a vývoja skoro neomezeného. Konsolidácia našich vzťahov je nového typu."

"Vidíme politiku mierovej koexistencie ako jedínú prijateľnú možnosť vzťahov medzi dvomi roznyimi sociálnymi systémami, ako spôsob triedného boja. To znamená, že není triednej dohody, ani status quo v sociálnom rozvoji. Žiadná síla vo svete nemože tento sociálny vývoj zastaviť. Vieme, že triedný boj bude pokračovať, kdekol'vek je robotník využívaný a kde je boj vedený o národné oslobodenie."

Prežívame dobu morálneho úpadku, ktorá je nebezpečnejšia pre budúcnosť demokracií a ľudstva, ako opravdu vyhranená kríza. Na jednej strane sa zbrojí viac, ako kedy v minulosti. Je tomu tak zvlášť u Sovietov, ktorí sa pripravujú na ďalšie výboje. Na strane druhej nás rozhodujúci činitelia tu i v Európe uspávajú tým, že niet iného východiska, ako Sovietom ustupovať, pretože sú už tak

silní, že sa nedá nič iné robiť, ale pri tempu zbrojenia sa prehliadá, že zajtra budú silnejší. Súčasne strácame pozíciu za pozíciou vo všetkých končinách sveta, i keď si nahovárame, že sme veľmocou číslo jedna.

Pokles dovery voči Spojených štátov sa najmarkantnejšie javí v tom, ako behom jedného týždňa vyše 60 štátov prejavilo súhlas s politikou Sovietov a uznalo v Angole vládu dosadenú sovietskymi zbraňami a kubánskou krvou. Minulý týždeň si Sovieti dokonca dali legitimovať svoju a kubánsku intervenciu, a odsúdenie Južnej Afriky v Bezpečnostnej rade Spojených národov, ktorej dokonca dali predpísať náhrady škod v Angole spôsobených. To všetko sa deje za pasívneho prihliadania zástupcov Spojených štátov, Anglie, Francie a Číny. Úloha týchto štátov je vo Spojených národoch tragická. Zvlášť postavenie Spojených štátov je smutné. Často sú úplne izolované. Opúšťajú ich nielen spojenci, ale i zeme, ktoré pomáhali oslobodzovať a ktoré i dnes zachraňujú proti hladu a hospodárskemu úpadku. Sú izolované nielen v otázkach politických ale zvlášť vo veciach ľudských slobod.

Soviety prinutili Europu a Spojené štáty neutralizovať celý demokratický svet. Pracovali na tom vyše troch rokov, kým ich všetkých dostali do Helsink. Tam boli Sovietom zabezpečené všetky výboje a daný súhlas k ďalším, kde sa im dokonca prislúbili a dávajú hospodárske výhody a technologické vymoženosti bez protihodnoty. Uvoľnenie ľudských slobod, ktoré Sovieti a ostatní komunisti tam prislúbili, nedodržia. I v Československu komunisti potrebujú hospodársku pomoc a technologické vymoženosti a vo februári obnovili jednania so Spojenými štátmi, aby dostali najvyššie výhody. Podobná smlúva bola v 1974 Kongresom odmietnutá, pretože bola pre Spojené štáty veľmi nevyhodná.

Súčasne si Sovieti v minulom roku podmanili celú juhovýchodnú Áziu a vyhradili si právo, že môžu voľne zasahovať, dokonca i vojensky, kdekolvek sa im zachce "oslobodzovať" neslobodné národy. Najmarkantnejším dokladom toho je okrem Angoly, vyzbrojovanie a udržiavanie nekl'udu na Blízkom Východe.

Slobodný svet bude ustupovať, dokiaľ nezmení svoju politiku voči Strednej a Východnej Európe, ktorú odpísal - dúfajme, že len dočasne, a nezačne zasahovať do krajín ovládaných Sovietmi. Sovieti sú dnes v svojom impériu úplne chránení svojimi satelitmi proti akémukolvek tlaku zvonku a môžu sa pripravovať na ďalšie výboje, ktoré prakticky i prevádzajú.

Spojené štáty majú vo vlastnom záujme vykonávať vo svete určitú misiu, majú byť svedomím národov, majú ich viesť a dávať im náplň. Ale po všetkých obetiach na životoch a majetkoch v záujme druhých sa zdá, že toto svoje poslanie opúšťajú. Prestávajú pomáhať kladným demokratickým složkám národov, aby sa aspoň trochu uvoľnili z totalitného područia. Až kam ich terajší ústup ide, sme pozorovali na prípade Solženicyna, ktorý pod tlakom, či zo strachu pred Moskvou, nebol prijatý prezidentom.

V minulosti mali Spojené štáty možnosti sa pripraviť zasiahnuť do konfliktov proti výboju. Dnes či zajtra takejto možnosti, ako bola v prvej i druhej svetovej vojne, už nebude. Preto musia byť hneď pripravené na odraňenie útoku. Slobodný svet - má-li sotvať slobodným, musí prevádzať politiku prenikania a

posilovania národov ovládaných komunistami a inými totalitármi, musí usilovať o rozklad totalitárnych režimov. Len takto uskutečňovaná Détente začne prinášať výsledky - nie zachraňovanie diktátorských režimov, alebo upevňovanie sovietského imperia.

Len minulý týždeň, teraz pred voľbami, sme o tom hovorili s politickými činiteľmi a žiadali, aby Spojené štáty nastolili zmenu svojej zahraničnej politiky v záujme bezpečnosti, mieru a sebezáchovy. Je nutné, aby Spojené štáty vo vlastnom záujme a v záujme humanity zmenili svoju politiku voči celej Strednej Európe. Podľa medzinárodných dohod majú právo a povinnosť pomáhať oslobodzovať neslobodné, utlačované národy, ako to robia Sovieti v nekomunistických zemiach pod zámenkou národného oslobodzovania. Tým zposobom prinutia Sovietov a ostatných komunistov, aby sa viac starali o uspokojovanie svojich obyvateľov, ktorých ovládajú, a aby ich nemohli držať izolovaných, čo Sovietom umožňuje výboje v ostatných končinách sveta a stále zvyšovanie zbrojenia, miesto používanie národných zdrojov na hospodársky rozvoj a sociálne potreby.

Myšlienka, že by Spojené štáty chceli zapojiť Strednú a Východnú Europu i organicky do Sovietskeho svazu je tak nehorázna, že sa tomu ani nechce veriť. Všetci ľudia dobrej vole musia proti tomu energicky pracovať vo svojom vlastnom záujme, jestli nechcú, aby sa Sovieti suchou cestou zmocnili celého sveta.

My musíme usilovať, aby slobodná stredná Európa, ktorú Spojené štáty po Prvej svetovej vojne vytvorili, nebola natrvalo zničená.

Som presvedčený, že nebude mier ani bezpečnosť vo svete, kým nezačne demokratický svet trvať na plnení medzinárodných záväzkov, zvlášť v otázkach ľudských práv a dokiaľ človek bude len nástrojom výboja.

Ze sjezdu Československé národní rady americké

Sjezd ČSNRA, který se konal ve dnech 10. a 11. dubna v sále Lincoln Federal bance v Berwynu, byl pracovním sjezdem, na který přijeli delegáti oblastí a odboček: br. Jan Babinec za newyorskou oblast, br. Martin Hrabík za Krajanský výbor v Clevelandu, br. Pavel Šturman, předseda washingtonské odbočky a ses. Anna Faltusová, členka výboru pro zahraniční záležitosti, br. Antonín Čech, předseda odbočky Americké sdružení Masaryk v Owosso, Mich., br. Dr. Jan Sklenář, místopředseda odbočky Detroit a br. Boris Rajek, předseda odb. Los Angeles. Chicagská oblast byla početně navštívena zástupci zapojených členských organizací a delegáty odboček Dr. Milada Horáková, Západní Předměstí, 28. října, Generál Štefánik, Jan Masaryk, Mistr Jan Hus, Jan Kollár a Gamma. Členské organizace zastupovali: br. James Krákora ČSA, Adolf Cierný Slovenský Sokol, Dr. Jan Mička SVU a Dr. Antonín Hřebík Sokol v zahraničí.

Sjezd přivítal předseda br. Dr. Mikuláš Ferjenčík. Předsedou sjezdu byl br. James Krákora, gen. tajemník ČSA, místopředsedy,

br. Hrabík z Clevelandu a Dr. Antonín Hřebík. Zapisovateľkou ses. Matelová a druhým zapisovateľom br. Dr. Chalupa.

Zprávy podali: místopredseda Ing. Štefán Papánek a br. Hrabík z Clevelandu, pokladník br. Miroslav Mejzr, celkovou finančnú zprávu br. Krákora, proslov o dnešnej svetovej situácii br. Dr. V. Chalupa, o zahraničných záležitostiach a činnosti Rady predseda výboru pro zahraniční záležitosti br. Dr. František Schwarzenberg, o publikáciách a financii Rady Vlasta Vrázová, tiskovú zprávu br. Šalomoun, organizačnú zprávu br. Eduard Dellín, zprávu chicagskej oblasti br. František Kalkus, za sociálny výbor ses. Olga Kovářová, za úradovnú ses. Marie Langová.

Z prítomných delegátov boli jmenovaní členové výboru pro stanovy, finanční, tiskový, organizační, sociální, zahraniční a nominační. Delegáti posúdili predložené zprávy, o ktorých sa pak debatovalo na nedelňom zasedaní. Byla uznána obetavá práca úředníků a přijato s povděkem, že jsou i nadále ochotni pokračovat ve svých úřadech. Až na dvě menší změny jsou to: Dr. Mikuláš Ferjenčík, predseda, Martin Hrabík, prof. Schwarzenberg a Štefán Papánek místopredsedy; Dr. Vlastislav Chalupa, tajemník; Miroslav Mejzr, pokladník; právními poradci Dr. Karel Kohler Rausch v Chicagu a Dr. Josef Hašek ve Washingtonu. Členové predsedníctva: Eduard Dellín, Josef Jakl, František Kalkus, Karel Rausch, Štefán Kopecký, Olga Kovářová, Alois Šalomoun, Františka Uhlířová, Vlasta Vrázová. Revisoři účtu: Stanislav Brym a J. Richard. Za pacifickou oblast: Boris Rajek a Jiří Špánek; za Michigan neobsazeno; za Cleveland, Martin Hrabík a James P. Kocián; za New York, Jan Babinec a Andrew Valuchek; za Chicago Míla Ferjenčíková a Stanislav Jančík.

Tradičním slavnostním hostem byl Dr. Jan Papánek, který podal přehled dnešního světového dění s důrazem na Československo (viz text str. 1-2). Na zasedání sjezdu se dostavili též br. Antonín Jurčík, predseda vydavatelství Denního Hlasatele, br. Vlad. Richter za Orel a býv. redaktor Laštuvka.

Průběh sjezdu byl důstojný, jednalo se o závažných věcech kladně. Ve vedení Rady a v zásadách nejsou žádné změny, ani ústupky. Bylo odhlasováno zaslat telegram loyality prezidentu Spojených států, což je tradicí Rady, a protestní dopis do Bílého domu proti t.zv. Sonnenfeldtové doktríně.

Slavnostního rázu dodala sjezdu slavnost na počest gen. Jana Slezáka, kterému sjezd udělil čestné členství. Večer ve velkém sále Staré Prahy byl uspořádán banquet, kterého se účastnili jeho přátelé Slovinci a Češi, aby vzdali poctu tomuto muži, který dosáhl vysoké hodnosti ve vládě a při tom zachoval vřelý poměr k československým přátelům a pevnou víru v obnovení samostatného československého státu. Ve své odpovědi děkoval přítomným a pořadatelům a vzpomínal nejen svých velkých úspěchů, ale hlavně svých citových vztahů k rodné zemi. Předsedal br. Ing. Štefán Papánek.

Pozdrav sjezdu a sľib setrvat v přátelské spolupráci přednesl br. Krákora za členskou organizaci ČSA, br. Adolf Cierny za Slovenský Sokol, br. Dr. Antonín Hřebík za Sokol v zahraničí. Zdravici pronesl též br. Jan Babinec za Obec legionářskou v Londýně.

Zpráva predsedu Čs. národnej rady americkej

Posledné dva roky od nášho zjazdu boli bohaté na udalosti. Boli to udalosti väčšinou nepriaznivé pre naše nádeje. Vietnam, Kambodia, Laos, Izrael, Angola, inflácia, hospodárske ťažkosti, všeobecný úpadok morálky, déteté, prenikanie t.zv. liberalizmu od nášho zákonodarstva, Watergate, Helsinky apod. to všetko malo a má vplyv aj na našu náladu. Nové problémy vynútili si zvýšenie agendy. Naša činnosť sa za tieto dva roky znahonásobila. Naša úradovňa sa, nevolky, premenila na akýsi zastupiteľský úrad českosl. exilu v Chicagu a okolí, a Národná rada na politickú reprezentantku Američanov československého povodu. Naše zprávy vám poskytnú aspoň hrubý obraz tejto rozsiahlej činnosti predsedníctva Rady a jej kancelárie.

Všetkej tejto rozsiahlej činnosti našej Rady a nášho predsedníctva sa plne účastnili stáli zástupcovia ČSA, SVU, Slovenského Sokola a Čs. Sokolstva v zahraničí, ktorí sú plnoprávnymi členmi nášho predsedníctva a zaisťujú tak čo neužšiu a najúprimnejšiu spoluprácu.

Naša Rada spolupracuje tiež s Radou slobodného Československa, s ktorou máme jeden spoločný cieľ, a to oslobodenie Československa. Vedľa tohto úkolu, ako organizácie americkej, je našou niemej dôležitou povinnosťou pomáhať tiež pri zachovaní sľobdy a demokratického poriadku v tejto našej novej vlasti, ako aj pracovať za zachovanie a rozvinutie našej národnej kultúry vo Spojených štátoch a na poli sociálnej pomoci pomáhať potrebným našim krajanom.

Počas mojho úradovania účastnil som sa a viedol som všetky schodze predsedníctva, ktoré sa vyznačovali vzájomným dorozumením a chápaním situácie v akej sme sa nachodili. Promptne sme reagovali na politické udalosti, ktoré sa týkali priamo, alebo nepriamo Československa a bezpečnosti Ameriky. Snažili sme sa tmočiť naše stanoviská politickým vedúcim americkým. Výdatne nám, predsedníctvu, hlavne niekoľkým členom, pomáhali pri tejto činnosti naši - kooptovaní - členovia z Washingtonu, D.C., ses. Faltusová a Dr. Hašek.

Zo začiatku sme sa sústredovali hlavne na činnosť udržať otázku Československa aj naďalej nažive. Pripomínali sme preto pri každej príležitosti tragický osud našej československej vlasti americkým politickým vodcom, aj americkému občanovi. Demoralizačné zjavy si vyžiadali, že sme začali venovať stále väčšiu a väčšiu pozornosť americkým vnútropolitickým a hospodárskym pomerom a začali sme razit heslo "Silná, v demokratickom duchu vedená Amerika je naša nádej a náš cieľ" a podľa neho sme sa v našej činnosti spravovali.

Z hlavných našich zákrokov uvádzam aspoň tieto:

Pri zahájení jednania v Ženeve o bezpečnosti Európy požiadali sme Dr. Jána Papánka, aby nás tam zastupoval a informoval, čo sa od tejto konferencie dá očakávať, hlavne pokiaľ išlo o ďalší osud Československa.

Našej americkej delegácii predložili sme podrobný, rozsiahly elaborát vypracovaný Dr. Haškom a ses. Faltusovou, ktorý vyjadroval náš názor, podložený faktami, na celú problematiku a na spôsob jednania. Elaborát bol prijatý priaznivo.

Pri jednaniach našej vlády s komunistickou vládou Československa o hospodárskej a kultúrnej výmene sme vyslovili naše obavy a pochybnosť o uprimnosti komunistickej vlády Československa. Žiadali sme dosledné uplatňovania princípu reciprocity. Varovali sme pred vrátením pokladu československej komunistickej vláde, pokiaľ by táto odmietala poskytnúť plnú náhradu tým americkým občanom, ktorých majetky vyvlastnila.

Varovali sme našu vládu aj našich senátorov a kongresníkov pred zriadením československého konsuluátu v Chicagu, ktorý by bol len ďalším špiónážnym strediskom komunistov československých aj sovietskych.

Snažil som sa vytvoriť podmienky spolupráce všetkých spolkov československých, dosiaľ do spolupráce nezapojených, v Chicagu, ktorá by bola zameraná čeliť komunistickej infiltrácii medzi krajanmi. Záujem o schodzu bol značný, ale chuť k opravdivej práci a činnosti bol už nepomerne menší.

Vyslovili sme telegramom adresovaným prezidentovi naše obavy z možných, nepriaznivých dosledkov na našu národnú obranu, odstránením sekretára obrany Mr. Schlesingera.

Spolu s ostatnými predstaviteľmi porobených národov podpísali sme a zostavili (Dr. Schwarzenberg) memorandum odoslané všetkým senátorom, kongresníkom, vláde a prezidentovi pri príležitosti 30. výročia dohody na Jaltě.

Účastnil som sa niekoľkých jednaní predstaviteľov porobených národov. Účastnil som sa slavnostných bohoslužieb a akadémie pri 50. výročí bitvy o Varšavu, usporiadanú našimi poľskými priateľmi.

Bol som účastný jednaní predstaviteľov Kongresu pol'ského o opatreniach namierených proti snahám komunistov v Pol'sku, zmeniť názov a ústavu Pol'ska, ako aj verejnej schodze usporiadanej Pol'ským Kongresom, na ktorej som tiež prehovoril.

Účastnil som sa niekoľkých schodzí, ako aj banketu Českoslov.-Pol'sko-Ukrajinsko-Srbského priateľstva, ktorý som v mene ČSNRA pozdravil.

Účastnil som sa pohrebných obradov za Dr. Zenkla, br. Čiháka a br. Tesařa, na ktorých som sa menom ČSNRA so zosnulými rozlúčil. Účastnil som sa tiež pohrabu br. Vaňka.

Prehovoril som o našich spoločných úkoloch a pozdravil som menom ČSNRA zjazdy Sokola slovenského, ako aj ČSA.

Z iniciatívy našich zástupcov vo Washingtone, D.C., prebieha príslušnými komitetmi návrh zákona o zriadení zvláštnej komisie, ktorá by sledovala dodržiavanie úmluv, dohodnutých v Helsinkách.

Bol som pozvaný kanceláriou prezidenta do Washingtonu, D.C., na schodzu predstaviteľov etnických skupín za zemí za Železnou oponou s prezidentom pred jeho odchodom do Helsíniek. Vyslovil som pritom naše pochybnosti prezidentovi o úspechu dohody, ktorú hodlá podpísať. Pri tej príležitosti odovzdal som mu náš rozklad (memorandum), vypracovaný Dr. Chalupom.

Navštevoval som občas schodze oblastného výboru v Chicagu, našich odbočiek a spolupracujúcich organizácií, ako aj ich početné zábavy, pikniky, bazáry, večierky, bankety, atď.

Tento prehľad vám aspoň trochu umožní urobiť si akýsi prehľad a predstavu, čo všetko predsedníctvo Rady robí. Boj o slobodu človeka, ktorý dnes zväzda celý svet, bude sa nás tiež priamo dotýkať ešte vo väčšej miere ako dosiaľ a vyžiada si mobilizáciu všetkých našich prostriedkov, predovšetkým našich personálnych prostriedkov. Na tomto poli zápasíme neustále s nedostatkom mladších a výkonnejších spolupracovníkov. Zjazd by sa mal zapodievať aj touto otázkou, ako nahradiť, alebo aspoň odbremeniť niektorých funkcionárov predsedníctva, včetně osoby predsedu.

Nakoniec je mojou milou povinnosťou pod'akovat sa všetkým mojím spolupracovníkom z predsedníctva, aj mimo predsedníctva, ktorí mi pomáhali a umožňovali zdolať úkoly, ktoré sa odo mňa očakávali.

Dr. Mikuláš Ferjenčík

Ze Zprávy předsedy výboru pro zahraniční záležitosti

V tomto roce dvoustého výročí vzniku Spojených států amerických, v roce, který je také rokem volebním, kladou si přemnozí z našich spoluobčanů otázku, co je dnes pro Ameriku nejdůležitějším problémem.

Na tuto otázku slyšíme nejrůznější odpovědi.

Nám se však zdá, že nejdůležitějším problémem pro Ameriku, pro celý svobodný svět a zcela zvláště pro nás americké občany československého původu je stále otázka mezinárodního komunismu, řízeného z Moskvy. V tomto nebezpečí spatřujeme největší ohrožení naší zdejší, dvěstě let trvající svobody i št'astného rozvoje dosud svobodných zemí, jakož i důvod všeho utrpení, kterým dnes procházejí lidé, žijící v Československu a v ostatních porobených zemích sovětského imperia.

Je proto samozřejmé, že jsme především sledovali poměr mezi Spojenými státy americkými a Sovětským svazem a jeho satelity. Středem naší pozornosti tedy hlavně byl vývoj tzv. *détente* a tu jsme dospěli k názoru, že sice **souhlasíme se zásadou**, dle které je třeba snižovat napětí a omezovat nebezpečí atomické války, že však **nesouhlasíme se způsobem provádění** politiky, zvané *détente*, ve které spatřujeme jednostranné zisky pro Sovětský svaz bez jakékoli opravdové reciprocit a bez jakékoliv liberalizace poměrů v Sovětském svazu či v porobených národech.

Nejen tento výbor, ale především celé předsednictvo věnovalo se svých akcích, ve svých schůzích, projevech a publikacích otázce *détente* úhlavní pozornost. Jak víte, navštívil na naši žádost dr. Jan Papánek Zenevu v době, kdy tam probíhalo jednání o evropské bezpečnosti a spolupráci. Povšimli jste si jistě v našem Věstníku řady skvělých jeho článků na námět *détente* jak před, tak po podepsání úmluvy v Helsinkách. Jistě jste četli článek velvyslance Beama (býval vyslancem v Praze, Varšavě a Moskvě): "Eastern Europe, ignored by Détente". Řada dalších článků ve Věstníku i v Bulletinu - hlavně z pera sestry Vrázové - je dostatečným svědectvím, jak veliký význam připisuje celé předsednictvo této problematice (něco z Bulletinu bylo též vloženo do Congressional Recordu). Náš výbor se snažil přispět k objasnění těchto otázek tím, že jsme shrnuli svoje stanovisko ve stati, nazvané "Náš postoj". Toto shrnutí bylo schváleno a rozmnoženo formou letáčku. Bylo též uveřejněno ve Věstníku a v krajanském tisku.

Po podepsání dohody v Helsinkách jsme soustředili svoji pozornost na to, aby vládě ve Washingtonu i naší veřejnosti neušlo, kdy a kde komunistické vlády porušují tuto dohodu. Proto jsme se snažili vhodnými příspisy - a také žádostmi, aby naši členové psali svým senátorům a kongresníkům - uspišit zřízení kongresního výboru, tzv. Watchdog Committee, který by právě toto sledoval. V této činnosti, ve sledování dodržování či nedodržování úmluvy v Helsinkách bude příští předsednictvo určitě i nadále pokračovat.

Všimli jsme si ovšem také řady jiných otázek, např. otázky zřízení konsulátů: československého v Chicagu a amerického v Bratislavě. V této záležitosti jsme zakročovali u vlády. V rámci činnosti zahraničního výboru jsme psali příslušné články k třicátému výročí Jaltské dohody, dodali text prohlášení Rady k tomuto výročí, dodali text k výročí Masarykovy smrti atd. Na loňský rok také připadlo třicáté výročí Pražského povstání. Stejným způsobem, jako jsme předloňského roku spojili oslavu 28. října se vzpomínkou třicátého výročí Slovenského národního povstání, tak jsme i loňského roku spojili oslavu státního svátku se vzpomínkou na povstání Pražské. Tento projev i můj článek, napsaný do Věstníku k datu výročí byl citován krajanským tiskem zde i v zahraničí.

Připravovali jsme jako obvykle různé texty, jak nám bylo uloženo předsednictvem, tak např. novoroční pozdrav domovu, "Letter to the Editor" k 21. srpnu, (Dr. Chalupa), telegramy či dopisy prezidentovi, státnímu tajemníkovi, členům senátu i domu zástupců.

Jen příkladmo se zmíním o tom, že loňského roku byli do Spojených států vysláni představitelé různých církví ze Sovětského svazu s úkolem přesvědčovat svět, že v Sovětském svazu stává náboženská svoboda. Captive Nations Organization uspořádala tiskovou konferenci, pro kterou sestra Vrázová připravila dokumentaci o náboženských poměrech v Československu a já promluvil k shromážděným novinářům. Všichni jsme samozřejmě využili každé příležitosti, abychom své spoluobčany informovali o tom, jak se Národní rada dívá na vývoj světových událostí a jaké jsou poměry v Československu.

Zcela zvláště nutno vyzvednout práci našich členů ve Washingtonu: sestry Faltusové a bratra Haška. Svým stálým osobním stykem s představiteli ústředních úřadů - jak State Departmentu, tak i jiných -, se členy obou zákonodárných sborů a s celou řadou významných osobností tisku i veřejného života podporovali účinně všechny shora uvedené akce. Tak např. též udržovali styk s americkou delegací v Ženevě před zahájením konference v Helsinkách, podporovali akce spřátelených skupin jiných porobených národů; navázali styk s nově jmenovaným "Special Assistant to the President on Ethnic Affairs"; rovněž navázali styk a dodali vhodný materiál Foreign Service Institutu (oddělení State Departmentu), kde jsou školeni budoucí diplomati; dodali mnoho materiálu Balch institutu ve Filadelfii, kde bude uspořádána výstava s ukázkami života přistěhovalců;

stejně tak dodávali vhodný materiál knihovnám v Marylandu a americké Chamber of Commerce atd., atd. Byli v písemném styku s předsedy zahraničních výborů obou sněmoven a dodávali jim průkazný materiál o porušování helsinské dohody. Napsali vhodný přípis americké delegaci ve Vídni k jednání o MBFR; Rozesílali Kozákovu knihu o uchvácení moci v Československu a navázali styk s mnohými organizacemi, jejichž výpočet by byl příliš dlouhý pro tuto zprávu. Krom toho se úspěšně starali o řadu dalších věcí. Jednalo se tu především o případy rozdělených rodin, nevyplácených penzí, odmítnutých cestovních povolení, otázek dědictví, majetku, imigrace, trvalého pobytu atd. Výpočet jejich činnosti za uplynulé období by věru přesahoval rámeček této stručné zprávy.

Svých konečných cílů jsme ovšem nedosáhli, ale to zdaleka přesahuje naše dnešní možnosti. Radostným zjevem však je skutečnost, že zvláště nyní, po úspěšném pronikání sovětského komunismu do Afriky značný počet našich spoluobčanů se začíná dívat na otázku sovětského imperialismu podobným způsobem, jako se na něj díváme my. To ovšem zdaleka nestačí. Proto bude třeba dalšího úsilí, ku kterému nám tento volební rok poskytuje řadu příležitostí. Pevně doufáme, že si Amerika v tomto roce svého dvoustého výročí znovu uvědomí cenu svobody.

František Schwarzenberg

Pozdrav domovu, dosud okupovanému

(Vysíláno do Československa)

Ze sjezdu Československé národní rady americké konaného ve dnech 10. a 11. dubna 1976 v Chicagu, posíláme upřímný pozdrav vám všem, kteří žijete v Československu pod cizí okupací.

Z každého svého sjezdu vás znovu ujišťujeme, že jsme v myslích a srdcích s vámi spojeni, že stále na vás myslíme a že neochabujeme v úsilí, aby vám všichni lidé dobré vůle pomáhali ve vaší snaze znovuzískat svobodu, sebeurčení a opravdovou svrchovanost ve vaší vlastní zemi. To vše je ovšem pravdou i dnes. Ve své snaze, přesvědčovat svoje americké spoluobčany o vašich právech jsme však dosud často naráželi na nepochopení. Američané prostě nedovedli uvěřit, že by kde na světě mohla být svoboda lidem upírána takovou měrou, jak se to pod komunismem opravdu děje. Až nyní se nám zdá, že se Amerika začíná probouzet. Mnohé hlasy ze Sovětského svazu samotného, jako např. hlas Solženicynův pomáhají otevírat oči našim americkým spoluobčanům, takže začínají uznávat za pravdu to, co jim po léta opakujeme o poměrech za železnou oponou. Tento nový směr zdejšího veřejného mínění se také začíná projevat v kampani, předcházející presidentským volbám, kde se obráží lepší pochopení pravé podstaty komunismu v praxi.

V tomto roce, kdy zde vzpomínáme dvoustého výročí vzniku Spojených států amerických, soustředí se zvýšená pozornost našich spoluobčanů na hodnoty, které jsou Americe vlastní, které jsou jejím nejužší dědictvím, které sem z celého světa přivedly tolik lidí nespravedlivě utiskovaných a které z Ameriky udělaly poslední a nejlepší naději demokracie, jak říkával Lincoln.

Odkaz svobody a sebeurčení, odkaz rovnosti před zákonem, odkaz stejně měřené spravedlivosti pro všechny občany bez rozdílu, to vše naplňuje Spojené státy nejen hrdostí na úspěchy uplynulých dvou set let, ale také odhodláním, že lidé na celém světě se mají těšit stejné svobodě. Proto se dnes Američané hlouběji zamýšlí nad tím, co se děje ve střední Evropě. Proto se spolu s námi sklání v obdivu před vaší věrností, se kterou jste si ve svých srdcích zachovali to, čemu nás učil Masaryk.

Mnoho bylo uzavíráno smluv, od Jalty až po Helsinky. Naši američtí spoluobčané dnes uznávají, že žádná z těchto smluv dodržena nebyla. Dnes je celému svobodnému světu jasno, že jsme byli obelháváni my a že jste byli obelháváni vy.

Svobodný svět již nechce naslouchat novým nepravdám o snižování mezinárodního napětí za současného komunistického

pronikání do všech zemí a světadílů, kde dosud vládne svoboda a za současného utahování ideologického šroubu doma.

My zde svobodu máme a můžeme svobodně mluvit, svobodně psát a svobodně jednat. Proto neochabneme, nepřestaneme, neupustíme od svého úsilí, aby celý svobodný svět za vedení Spojených států amerických dopomáhal a dopomohl k rozkvětu svobodě a sebeurčení všude na celém světě a zcela zvláště tam, kde kořeny demokracie jsou nejhlubší: v nezapomenutelném a nezapomínaném Československu.

Československá národní rada americká

March 30, 1976

Dr. Henry A. Kissinger

Secretary of State

Washington, D.C.

Dear Mr. Secretary:

This letter of Americans of Czechoslovak descent deals with the so-called Sonnenfeldt Doctrine, recently discussed in the daily press. Admittedly, we are in no position to ascertain the correctness of the various newspaper reports and syndicated columns. Foremost, we are unwilling to believe that so drastic a departure from our moral standards and our enlightened self interest might have been conceived, let alone considered.

And yet, according to the newsmedia, there allegedly exists in the State Department a school of thought utterly incompatible with the traditional American attitude of giving help by every possible form of assistance - short of war - to all who wish to achieve freedom, justice and self-determination.

This new doctrine recognizes correctly the fact that the present situation in the Soviet dominated countries of Europe represents a serious obstacle to a stable peace. But instead of recommending liberalization and ultimate liberation of these countries, the Doctrine supposedly advocates, as a remedy, an even greater dependence of the captive countries on the Soviet Union, an even stronger denial of their self-determination and sovereignty, despite the fact that this is inconsistent with the well known wishes of the peoples concerned, with the Yalta agreements, with the UN Charter and even with the recently signed Helsinki agreement. In fact, it advocates the desertion of our friends living under foreign occupation.

The Sonnenfeldt Doctrine, if correctly reported, inevitably brings back memories of Munich, an agreement between great powers at the expense of the victim, Czechoslovakia, an agreement which increased the inevitability of armed conflict.

Our membership and our entire ethnic group, as well as all other American citizens whose ethnic origin stems from the captive nations, are seriously preoccupied, indeed severely shocked by the newsitems. We are most anxious to learn the truth. Only an unequivocal denial of the existence of any such doctrine would restore the confidence and trust of our people in United States foreign policy, whose goal in the past has always been the pursuit of freedom, justice and self-determination.

We hope to receive from you, Mr. Secretary, a clarification and indeed such an unequivocal denial.

Very respectfully yours,

Czechoslovak National Council of America

Dr. Francis Schwarzenberg,
Vice-President

Dr. E. Ferjencik,
President

Československý den
Chicago, 6. června

Krajanské veřejnosti

Náš letošní sjezd Československé národní rady americké se koná v roce dvoustého výročí vzniku Spojených států. Proto s obzvláštní vděčností vzpomínáme, kolik nespravedlivě utiskovaných či pronásledovaných lidí z celého světa a také z vlasti našich předků nalezlo útočiště a možnost nového, úspěšného života v této zemi svobody, spravedlnosti, rovnosti před zákonem a také pozemské hojnosti. Současně si uvědomujeme s oprávněnou hrdostí, do jaké značné míry právě přistěhovalci z naší vlasti přispěli k velikosti této země a jak významný byl jejich přínos kulturní, vědecký, umělecký a mravní. Se zadostiučiněním si připomínáme, kolik toho naši lidé vykonali pro hospodářský a sociální rozvoj Ameriky, pro výchovu těla i ducha, kolik obětí naši lidé přinesli při budování a při obraně této země. Hlavně jsme si vědomi, jak značně přispěli naši lidé odkazem ryziho demokratismu k budování svobodných zřízení této země. Víme dobře, za co za vše vděčíme Americe a stejně dobře víme, zač Amerika vděčí nám.

Pro mnohé z nás, amerických občanů československého původu byla Amerika zemí zaslíbenou. Dnes jsou ovšem Spojené státy novou vlastí nás všech. Máme tedy právo i povinnost pozvednout svůj hlas. Našeho hlasu je zapotřebí, aby si všichni naši spoluobčané konečně uvědomili, že ta svoboda, za kterou jsme sem všichni přišli je dnes ohrožena zevnitř i zvenčí a to větší měrou, než kdy byla ohrožena po dobu celých dvou uplynulých století. Dobře víme, kým tato naše svoboda je ohrožena. Původ tohoto vážného nebezpečí je tentýž, který připravil naše bratry a sestry v Československu, spolu se všemi lidmi, žijícími v ostatních porobených národech o jejich lidská práva, o svobodu a o možnost uplatnění vlastní vůle. Je to komunismus, který nyní chce pohltit též Afriku a dosud svobodnou část Evropy a nakonec i tento náš světadíl. Musíme pozvednout svůj hlas, aby ti, které jsme zvolili či které letošního roku zvolíme do vedoucích postavení tomuto nebezpečí účinně čelili.

Aby tento náš hlas byl slyšen, potřebujeme spolupráci a pomoc vás všech. Podpořte proto svoji Československou národní radu americkou.

Jistě všichni v tomto roce slavného výročí utvrdíme ve svých srdcích zděděnou úctu k člověku a jeho nezadatelným právům, zaručeným naší dvoustoletou ústavou. Obnovíme svoje odhodlání, uchránit Ameriku před rozkladem zevnitř a ohrožením zvenčí. Postaráme se o to, aby náš národní odkaz, který jsme si z domova přinesli žil a kvetl dále a obohacoval i v budoucnu kulturní, hospodářský a veřejný život Spojených států. A ze všeho největší úsilí vynaložíme k tomu, aby za pomoci všech lidí dobré vůle na celém světě mohl dnes ujařmený lid v Československu opět sám sobě svobodně vládnout.

Československá národní rada americká.
V Chicagu, dne 11. dubna 1976

Z událostí v Československu

Společenské pomluvy a zákon v komunistických zemích

List ÚV KSSS Pravda uveřejnil 20. února t.r. článek I. Alexandrova o tak zvaných svobodách skutečných a domnělých. Rudé právo nemeškalo a ihned článek po úpravě otisklo, neboť se velice hodil pražskému režimu na jeho obranu. Článek ovšem začíná úvodem L. I. Brežněva, který prohlásil, že otázky demokracie jsou nyní středem ideologického boje mezi světem socialismu a kapitalismu, a také, že komunistická společnost je natolik vyspělá, že už není třeba diktatury proletariátu, ale že nastává přechod k "demokracii" socialismu. Ale starý zákon učení dle Lenina prý zůstává, dle něhož . . . "Státní řízení společnosti dělnickou třídou se ustanovuje v zájmu většiny a společně s většinou. Neřekli však, že komunisté tvoří onu menšinu, což potvrzuje nadále diktaturu proletariátu. Tato menšina má totiž se většinou a tak se musel najít zákon k její ochraně, jež zahrnuje i

"společenské pomluvy". Je třeba tedy mít na zřeteli, že sovětský stát byl vzhledem k neustálým stupňovaným ideologickým diverzím, nucen vypracovat řadu ochranných opatření; vydal nařízení, že "právě tak, jako je pomluva hanobící dobré jméno jednotlivce trestná, je trestná i pomluva celé společnosti - společenská pomluva." V Sovětském svazu prý někteří lidé vyslovují názory, které odporují komunistické ideologii, najdou se i otevření antisovětské, odpůrci socialismu. Někteří se octnou na lavici obžalovaných za svoje názory, jiní, že jejich činy odporují zákonům. Pod tento zákon spadají činy, které soud kvalifikuje jako činy směřující k podlomení nebo oslabení společenskopolitického systému v zemi, nebo k šíření vědomě falešných výmyslů, které očeřují sovětské státní a společenské zřízení, tedy činy uvedené v trestním zákoníku a příslušných člancích trestních zákoníků jiných svazových republik. Tedy kritika komunistického zřízení je pomluva a pomluva je trestný čin. Pomlouvačně je tedy tvrzení (a tím trestné, pozn. red.), že v Sovětském svazu "lidé jiného smýšlení" jsou zavírání do "zvláštních psychiatrických léčeben." V SSSR prý je nutné, tak jako všude jinde, izolovat tyto duševně choré, jejichž další pobyt na svobodě by mohl být nebezpečný pro společnost. Umístit do psychiatrické léčebny k nucenému léčení osoby, které se dopustily trestného činu, je možné jen z rozhodnutí soudu, dodává Rudé právo. Jelikož však vládne menšina komunistického proletariátu, tato určitě diktuje směrnice soudu k vlastní ochraně "v zájmu většiny" na základě lékařské komise expertů. Ale i to je pomlouvou dle znění zákona v komunistických zemích, tedy trestným činem, na který se vztahuje pobyt ve vězení nebo v psychiatrickém léčení. Vzpomeňme si na norimberský soud s nacisty po druhé světové válce s německými lékaři, kteří též léčili v blázincích lidi protinacistického smýšlení. V čem se liší tyto dva systémy? Tato otázka je dalším trestným činem v SSSR a v každé komunistické zemi. Je možná koexistence s nimi v duchu détente?

Skončil sjezd slovanských komunistů

Koncem měsíce března t.r. skončil v Bratislavě sjezd KSS. Trval pouze 3 dny, a delegaci ÚV KSC vedl soudruh Kempný. Mimo otázek vnitropolitických se hovořilo o internacionální spolupráci Čechů a Slováků i příslušníků ostatních národností. Sjezd zvolil nové členy a kandidáty ÚV KSS. Členi předsednictva: Ladislav Abrahám, Peter Colotka, Herbert Durkovič, Miloslav Hruškovič, Ján Janík, Jozef Lénárt, Elena Litvajová, Ludovít Pezlar, Viliam Šalgovič (velký obhájce sovětské okupace 1968) Gejza Šlepka a Miroslav Válek. Členi sekretariátu ÚV KSSS jsou M. Hruškovič, J. Janík, J. Lénárt, L. Pezlár a Bohuš Trávníček. Tajemníci: M. Hruškovič, J. Janík a L. Pezlár.

Výstava Prahy

V šesté pětiletce dojde k výstavbě 58 tisíc bytů; bude v provozu prosecká radiála, část vnitřního dopravního okruhu spojena pankráckou radiálou s výjezdem na dálnici D 1; bude dostaven most nad Barrandovem a nemocnice Motol. Letos se začne s přestavbou Národního divadla, která má být skončena r. 1983, o stém výročí založení. Přestavuje se velice frekventovaná křižovatka na Můstku, kde se staví vchody a podchody do Metra, což nepříznivě ovlivňuje dopravní situaci hlavního města.

Na strunu národního cítění

Účel světí prostředky a tak komunisté se dovedou přetvařovat, aby zlepšili svou pověst, i když je to přímo proti jejich ideologickému smýšlení. V západoněmeckém státě Wurttemberg leží městečko Ellwagen, kde v letech 870-872 byl vězněn věrozvěsta sv. Metoděj, první biskup na území Slovenska. Toto městečko se stalo po druhé světové válce poutním místem mnohých slovanských exilových skupin, jak československých, tak polských, chorvátských, řeckokatolických Ukrajinců a Rusů, i samotných Řeků, neboť bratři Cyril a Metoděj pocházeli z Řecka. Po

třicetiletém odmlčení se pojednou v městečku Ellwagen objevila oficiální delegace z Československa, pak Polska, i Sovětského svazu a nakonec i z Bulharska. Bulhaři prý přinesli bronzovou desku k uctění svatého Metoděje, kterého nazývají "osvícencem" a učitelem, který dal Slovanům písmo a uvedl je do rodiny kulturních národů. Bulhaři, kteří přiletěli osobním letadlem do Stuttgartu, aby odevzdali bronzový relief k uctění světce přiznali, že to byli žáci obou apoštolů Cyrila a Metoděje, kteří mají zásluhu o to, že Bulhaři přežili pět set let turecké nadvlády. Slovenští komunisté na zásluhu obou apoštolů, zdá se, dosud nepřišli. Přišli však se zlepšujícím návrhem k heslu "Se Sovětským svazem na věčné časy - a nikdy jinak".

Spolkový kancléř Rakouské republiky Bruno Kreisky v Praze

Na pozvání předsedy vlády ČSSR L. Strougala přicestoval dne 16. února 1976 do Prahy na oficiální návštěvu kancléř Rakouské republiky Bruno Kreisky s chotí a doprovodem. Byl uvítán na pražském Smíchovském nádraží přehlídkou čestné jednotky. Krátce po příjezdu položil věnec ke hrobu Neznámého bojovníka v Národním památníku na Žižkově. Na počest hosta byla uspořádána slavnostní večeře v Černínském paláci, kde později byly zahájeny čs.-rakouské rozpravy za účasti čs. a rakouských vládních a hospodářských činitelů. Představitelé obou zemí ocenili rychlý rozvoj vzájemné výměny zboží a dohodli se na prohlubování plodné spolupráce v oblasti strojírenství, hutnictví, energetiky, v oblasti dopravy, spojů, sportu, turistiky i na úseku školství a kultury.

Při přípitku na slavnostní večeři kancléř Bruno Kreisky prohlásil mimo jiné: "... Pro toho, který je už tak starý, že si ještě může vzpomenout na dobu, kdy jsme všichni žili v jednom a téměř státě, je dnešní pobyt v Praze zvláštní událostí. Hořce jsme pocítovali, že vyžadovalo tak dlouhou dobu než došlo k normalizaci vztahů mezi Rakouskem a Československem. Problém nevyřešených otázek byl zvlášť těžký a obtížný, a musíme mít nyní vlastně velice naspěch, abychom dohonili co jsme zameškali. . . . Naše průmyslové země se navzájem potřebují, jsou přibližně na stejné průmyslové úrovni, mají k dispozici intelektuální zdroje, žijí a působí blízko sebe, a často je spor o to, kdo lépe hraje Šmetanu, rakouští nebo čeští hudebníci, to samé platí, kdo hraje lépe Mozarta, v Praze nebo ve Vídni. . . . Chtěl bych podtrhnout, že této cesty se zúčastní také vedoucí dalších dvou stran, parlamentu, též hejtmani tří spolkových zemí. Dokazuje to, že naše politika nachází podporu veškerého rakouského národa. Nesmí proto zůstat politikou krásných slov, ale musí to být politika strážlivých činů".

Před odjezdem navštívil kancléř Kreisky pevnost Terezín, kde položil věnec k uctění památky umučených. Z 200.000 politických vězňů československé a jiných národností bylo 15.000 rakouských příslušníků, z nichž 6.182 v Terezíně zahynulo.

Zprávy oblastí a odboček

Chicagská oblast ČSNRA uspořádala velmi úspěšný Večer trampských písní dne 27. března v Sokole Tábor v Berwynu. Přijela pěvecká skupina z Toronto, Kanady.

Ve své další činnosti začal Oblastní výbor přípravné práce na Československý den, který bude letos uspořádán dne 6. června ve Wozniakově zahradě v Chicagu. K anglickému proslovu byl pozván U.S. Congressman Eduard Derwinski. Český proslov pronese prof. Mojmír Povolný z Lawrence university, Appleton, Wis.

Příští schůze Oblastního výboru se koná dne 7. května v 7.30 v Lincoln Federal bance v Berwynu.

Pro obsáhlost tohoto sjezdového čísla Věstníku přineseme podrobný referát o činnosti Chicagského oblastního výboru v příštím čísle.

I další články odkládáme k uveřejnění do květnového čísla.

Slavnostní večer na počest gen. Slezáka

Dne 10. dubna uspořádala ČSNRA slavnostní večer svého čestného člena gen. Jana Slezáka v sále "Staré Prahy" v Cicero, Ill. Tak velký počet slovenských a českých přátel se hlásil k účasti, že nebylo možno všechny umístit. Oslavě předsedal Ing. Štefan Papánek, místopředseda ČSNRA. Slavnosti se zúčastnili pí. Slezáková a členové neblíží rodiny i mimo státu, kteří přijeli do Chicaga, dále Dr. Jan Papánek se ženou Betkou, Rev. Jan Kalný, vydavatel slovenského časopisu "Sion", Rev. Rudolf S. Shintay z kostela Sv. Trojice a Dr. Jan Bradáč z Whiting, Ind.

Ve svém úvodu vzpomínal Ing. Papánek na mládí svého přítele Jana Slezáka na Slovensku za maďarského útisku. Dr. Mikuláš Ferjenčík, předseda ČSNRA se též vracel ve vzpomínkách do rodného kraje a líčil tehdejší těžký život za maďarské nadvlády. I další řečník Dr. Jan Papánek mluvil na toto téma a dojemně vyprávěl o tajných schůzkách mladých slovenských vlastenců na Javořině, kam šli tajně, aby se na české straně sešli s českou mládeží a hledali u nich pochopení a morální podporu. Dr. Antonín Hřebík ve svém českém proslovu zdůraznil tuto spolupráci Čechů a Slováků v Sokole, jehož dávným členem je oslavenec. Všichni děkovali generálu Slezákovi za jeho věrnost k ideálům Československé republiky, ke kterým se Jan Slezák hlásil po celý život a které dodnes hájí. Je pro nás představitelem této věrnosti.

Pí. Věra Rokničová procítěně recitovala vhodnou báseň Rudyarda Kiplinga. Vlasta Vrázová oslovila anglicky přítomné americké hosty a zmínila se o některých významných událostech v jeho kariéře a uznání, kterého se mu dostává ve Washingtonu. Ač v dubnu oslaví 80. narozeniny, stále působí jako poradce v Pentagonu, je považován za vynikajícího odborníka ve zbrojařském průmyslu. Je hlavou výboru Reserve Forces Policy Board a poradcem ministerstva obrany. Za presidenta Eisenhowera byl Assistant Secretary of the Army, pak Undersecretary of the Army. Sloužil nepřetržitě celá desetiletí za několik presidentů Spoj. států, ale vždy sloužil jen věci, národní obraně, pro dobro Spojených států.

Dostalo se mu tolika vyznamenání, že je nelze vyjmenovat, např. jeho jméno je zapsáno v Minutemen Hall of Fame. Vážíme si proto tím více, že gen. Slezák přijal čestné členství v Československé národní radě americké. Loni mu gratuloval telegramem president Gerald Ford a porovnal jeho vlasteneckou činnost s významem generála Milana Štefánika v boji za ideály svobodného Československa.

Nejzajímavější částí večera byly pochopitelně vzpomínky generála Slezáka, který vyprávěl o svých zkušenostech ve Washingtonu. Líčil skromně některé události, např. svou návštěvu Jugoslávie, živě popsal audience u presidenta Eisenhowera, postup jednání jeho kabinetu, humorně vylíčil některé scény, takže posluchači nahlédli do zákulisí kolem presidenta Spojených států.

Přítomní byli vděční, že mohli osobně projevit svoje uznání a úctu velkému synu národa. Večer byl zahájen modlitbou Rev. Kalným a ukončen modlitbou Rev. Shintaye.

DARY - odevzdané Radě na sjezdu

Chicagská oblast ČSNRA	\$1,500.00
Krajanský výbor, Cleveland	500.00
Odbočka Západní předměstí	200.00
Odbočka Gen. Štefánik	200.00
Odbočka Dr. Milada Horáková	150.00
Odbočka Jan Masaryk	50.00
Adolf Whitney, Chino, Calif., k 60. výročí svatby	100.00
Olga Kovářová	20.00
Odbočka 28. říjen (před sjezdem)	300.00

Politický význam sokolských sletů

“Každý pravý, opravdu uvědomělý Sokol bude strážcem, tedy politickým a sociálním pracovníkem naší republiky, naší demokracie”.
T. G. Masaryk.

Představuji si v duchu čtenáře, jak kroutí nedůvěřivě hlavou a dumá: “Vidíte je, vždycky tvrdili, že jsou nepolitickou organizací a najednou se přiznávají k političnosti sletů.”

Máte pravdu. Jenže - Podívejme se na tuto záležitost trochu důkladněji! Sokol vždy byl a je nepolitickou organizací, znamená-li pro nás politika politické strany. Ty v Sokole neměly místa. To je nám všem ze sokolské minulosti jasné. Politický význam sokolské práce spočíval na jiných základech než bylo politické stranictví a projevoval se svérázně sokolskou cestou.

Národ doma i svět okolo dovídal se o sokolské práci z různých veřejných vystoupení, z nichž největší a nejpozoruhodnější byly sokolské slety. Bylo jich šest od založení Sokolstva do I. světové války a po ní už jenom pět. Všecky slety do první světové války vyznívaly v nejsilnější akord touhy po svobodě, uvolnění z rakouské nadvlády. Byla to doba národního růstu, silení politického vědomí, které se soustředovalo v úsilí k vytvoření samostatného státu.

Sokolstvo pronikalo do nejširších vrstev a získávalo je pro své cíle. Do stejného šiku s námi se řadil myšlenkově postupně celý národ. Tak se stával Sokol pro všechny jednotícím prvkem národního úsilí.

O sokolských sletech se sjížděly v Praze nejen delegace Slovanů, ale zástupci spřátelených národů, čímž se vytvářel základ mezinárodního přátelství, které bylo postaveno na základech pokroku, demokracie, rovnosti a bratrství. Tu jsme u toho politického významu. Ten chápala dobře rakouská úřední místa. Jen vzpomeňme na to, jak za světové války stačila sokolská legitimace k tomu, aby byl český voják prohlášen za zrádce monarchie!

Mezi politicky nejvýznamější patří VI. slet v roce 1912. Bylo to těsně před I. světovou válkou. Vedle sokolských delegací z ciziny, přijeli krajané ze všech částí světa, města Paříž, Londýn, Petrohrad, Moskva, Kyjev, Bělehrad, Sofie, Záhřeb, Lublaň poslala své zástupce.

Celý slet vyzněl tak, že Journal des Debats napsal: “Ukáznění a sjednocení Čechové doufají, že skuteční své národní tužby svým právem a svou silou.” Tento slet působil také na Jihoslovany, žijící roztržštěně v několika zemích staré monarchie, že o sletě vystoupili všichni společně a skladbou svých prostných cvičení vyjádřili své naděje na osvození. Vidíte, jak vystupuje politický význam sletů? Když brzy po VI. sletu vypukla balkánská válka, Česká Obec Sokolská poslala dvě lékařské výpravy na pomoc raněným Srbům a Bulharům. Sokolské smýšlení vyjádřil za všechny tehdejší starosta Obce sokolské, Dr. Jos. Scheiner, když odmítl návštěvu císaře na sletě, když se nehrála při zahájení sletu rakouská hymna a nebyl ani vyvěšen rakouský prapor, ac byl vydán striktní úřední rozkaz.

Význam poválečných sletů se projevil nejsilněji v konsolidaci národa. Posiloval důvěru lidu ve vlastní sílu, stál proti rozvratu nekalých živlů zprava i zleva. Fakt, že na sokolských sletech vystupovala čs. armáda i zástupci armád Malé Dohody (Rumunsko, Jugoslavie, ČSR) přispíval k tomu, že upevňoval víru lidu v demokratický řád republiky a její rostoucí vnitřní sílu. Sokolstvo pokračovalo ve své práci v národě, prohlubovalo ji, rozšiřovalo a připravovalo další slety. Není možno minout IX. slet v roce 1932, k němuž se sjel celý kulturní svět. Byli na něm i Australané, Japonci, Chileánci a Jihoafričané.

Politická situace se začínala měnit. Vrcholila hospodářská krize, Hitler se dral k moci. Nebezpečí jako plavivé býlí se

projevovalo na všech stranách. Důsledky se obrazy i v Sokole. Bylo třeba myslet na obranu národa. A tak vedle dosavadní tělovýchovné práce počala se pěstovat i branná výchova.

Poslední slet v roce 1938 těsně před II. světovou válkou, měl už na obloze těžce hrozivé chmúry Hitlerovského nacismu. Národ si to uvědomoval a semkl se opravdu v jeden celek. Hrozba rostla každým dnem, až během několika měsíců vyvrcholila roztrháním republiky, odtržením Slovenska a konečně II. světovou válkou.

Politický význam sokolských sletů podtrhuje také poslední, XI. všesokolský slet v roce 1948. Sokolstvo jasně ukázalo komunistickým uchvatitelům, kde stojí, co vyznává, za čím jde. Incidentsky vyjadřující oddanost demokracii a svobodě, které se udály během průvodu Prahou (ženy) i na sletišti, kde žactvo volalo slávu prezidentu Benešovi, nenechaly nikoho na pochybách o jeho smýšlení. Dopadla tvrdá pěst diktátorů a sokolské slety byly uloženy do paměti a archivů. Klademe si otázku: Je možno zničit ideu, která pronikla celým národem, zasloužila se o jeho národní uvědomění, dokončila jeho obrození a přispěla k uskutečnění staletého snu o svobodě a samostatnosti? Co je fyzické, to možno zničit. Ale myšlenku nelze ani upálit, ani pohřbit, ani poslat do koncentračního tábora. Ta žije a bude žít, dokud budou vyznavači, kteří jí nedají umřít. A tu mluvím do našich řad. Máme před sletem v Curychu. Na každém z nás záleží, jak vyzní. Jsme skromní, žijeme v cizích zemích, ale můžeme ukázat celému světu, že Českoslovenští sokolové zůstali věrni ideám, na nichž byli založeni.

Program VIII. sjazdu SVU.

VIII. sjazd Spoločnosti pre vedy a umenia bude otvorený vo štvrtok 12. augusta na univerzite Georgetown v Washingtonu. Prvý deň sjazdu bude venovaný registrácii a valnému shromazdeniu SVU. Večer toho istého dňa bude v budove amerického senátu soznamovací večierok. Prednášky na námety “Prínos Čechov a Slovákov Spojeným štátom a Kanade”, sa konajú celý deň v piatok, v sobotu popoludní a v nedel’u 15. augusta predpoludním. Okrem prednášok sú na programe rozno odborné sympózia, výročná schodzka žurnalistickej sekcie s diskúsiou na námety “Problémy a perspektívy českej a slovenskej žurnalistiky v zahraničí” a porady iných záujmových a odborných sekcií SVU. Slávnostné zasadanie SVU bude v sobotu predpoludním. V piatok 13. augusta večer bude koncert dychovej hudby americkej armády na schodoch budovy amerického kongresu. Bude hrat’ asi 70 hudobníkov a spievat’ 35-členný spevácky súbor. Na programe budú skladby čs. hudobných skladateľov. V sobotu večer bude slávnostný banket a po ňom jubilejný ples v najnovšom washingtonskom hoteli “L’Enfant Plaza”.

Pripravujú sa tiež rozno exkurzie, výstavy kníh, výtvarného umenia a iné, s tým súvisiacej akcie. Knižnica amerického kongresu, bude mat’ osobitnú výstavu českých a slovenských kníh. Usporiadatelia sjazdu zaručujú účastníkom sjazdu ubytovanie priamo na univerzite Georgetown za pomerne nízke ceny. Ubytovanie si možu záujemci pred’žiť aj na celý týždeň. Tohto roku bude Washington v súvislosti s americkými jubilejnými oslavami cieľom mnohých turistov, preto možu byť ubytovanie hlavne v letných mesiacoch neprekonateľným problémom. Doporučujeme preto našim čitateľom, aby využili túto príležitosť a spojili plánovanú návštevu Washingtonu s účasťou na sjazde SVU. - Informácie získate na adrese: SVU, 2607 Park Road, NW, Washington, DC 20010, USA.

- TS, SVU

**Oznamte včas
změnu adresy**

Dr. Antonín Hřebík:

Slet v Curychu již za 10 týdnů!

IV. slet Čs. Sokolstva v zahraničí, který se koná ve dnech 2. až 4. července 1976 v Curychu ve Švýcarech, a III. sjezd Čs. Sokolstva v zahraničí, konaný v Curychu 5. července 1976, byly hlavním bodem jednání schůze výboru Čs. Sokolstva v zahraničí, která se konala ve dnech 3. a 4. dubna 1976 v New Yorku. Schůze se zúčastnili členové předsednictva a výboru ze Spojených států a z Kanady a předsedal jí starosta br. Dr. Antonín Hřebík z Chicaga.

Po zahájení schůze bylo vzpomenuo bratři a sester, kteří v uplynulém období opustili naše řady. Byly to sestry Manka Petříková v Praze a Antonie Horváthová v Paterson, N.J., a bratři Ing. Jiří Petrů v Australii, Ing. Miroslav Hajdekr ve Winterthuru ve Švýcarech, Ing. Jaromír Hollmann v Montrealu v Kanadě, Bohumil Kamaryt v Torontu v Kanadě a Dr. Vojtěch E. Andić v Albany, N.Y. Jejich památka byla uctěna povstáním a minutou ticha.

Do schůze došel milý pozdrav vdovy po francouzském gen. Louis Eugène Faucherovi, která oznámila, že se pravděpodobně zúčastní sletu v Curychu a že pro archiv Čs. Sokolstva v zahraničí věnuje plaketu, která bude vydána na paměť jejího zesnulého manžela gen. L. E. Fauchera.

Ze zpráv, které svědčily o stále vzrůstající činnosti všech složek Čs. Sokolstva v zahraničí, uvádíme: Byly založeny dvě nové sokolské jednoty - Thurgau ve Švýcarech a Utrecht v Holandsku. Sokolská jednota Winterthur ve Švýcarech založila pobočku v St. Gallen. - Na sjezd Naardenského hnutí a na Komenského kongres v červenci 1976 bude za Čs. Sokolstvo v zahraničí vyslán br. Pavel Florián z Vídně. - Při večeru k počtě 80. narozenin gen. Jana Slezáka 10. dubna 1976 v Chicagu bude Čs. Sokolstvo v zahraničí zastupovat starosta br. Dr. Antonín Hřebík. - Žákům nižších a středních škol v Curychu a skautům, kteří pod vedením Dr. Josefa Kratochvíla přijedou do Curychu, budou dány volné vstupenky na slet. - Čs. Sokolstvo v zahraničí vydá znovu oba díly Sokolských dějin a Rádce sokolských činnovníků, ježto tyto knihy jsou již rozebrány a je o ně stále zájem. - Byly vydány dva druhy sokolských sletových pohlednic, které zaplatili a Čs. Sokolstvu v zahraničí věnovali jednak br. Matěj Neumann, jednak br. Hertl. - Rozprodej sokolských sletových nálepek byl velmi úspěšný a rovněž sbírky na sletový fond, které jsou soustředěny ve Spojených státech u jednatelky s. Jarmily Uhlířové v New Yorku a ve Švýcarech u br. Ing. Stanislava Hladíka v Bernu, úspěšně pokračují.

Byl projednán a schválen pořad III. sjezdu Čs. Sokolstva v zahraničí, který se bude konat v pondělí 5. července 1976 v 10 hod. dop. v Kongresshausu v Curychu. Téhož dne ve stejné místnosti se bude konat od 1 hod. odp. sjezd cvičitelských a vzdělávacích sborů. - Sjezd bude mít bohatý pořad, ježto jednotám byly předem rozeslány k rozpracování náměty pro jednání a rozpravu na sjezdu.

Kandidátní komisi pro volby předsednictva Čs. Sokolstva v zahraničí na roky 1977-78 tvoří - podle výsledku voleb - bratři: Antonín Sysel z Vídně za župu Vídeňskou, Ing. F. Kříž z Paříže za župu Západoevropskou, Václav Chochol z Montrealu za župu Kanadskou a Rudolf Mestek ze Sydney za župu Australskou. Její schůze se bude konat v sobotu 3. července 1976 dopoledne ve sletové kanceláři v Curychu.

Nedělní zasedání výboru 4. dubna 1976 bylo věnováno výhradně sletu v Curychu. Nejprve byly - po zprávě jednatelky s. Jarmily Uhlířové - projednány všechny záležitosti administrativní a organizační.

Jako hosté vystoupí na sletu v Curychu Americká Obec Sokolská, Jihoslovanský Sokol v zahraničí a pravděpodobně též švýcarská gymnasté, s nimiž se dosud jedná. Při sletu bude provedena soutěž v odbíjení. Ježto se přihlásil velký počet sokolských družstev, bude to soutěž pouze sokolských družstev,

nikoliv družstev jiných organizací. Velký zájem se jeví o závod v nářad'ovém tělocviku. Všem účastníkům závodů - družstvům i jednotlivcům - budou vydána osvědčení o účasti v závodech. Vítězům budou věnovány medaile s Tyršovým reliefem a vítězi v odbíjení bude odevzdán putovní pohár Ústředí. - Ježto slet se bude konat 4. července 1976, tedy v den 200. výročí vzniku Spojených států, bude na slet pozván U.S. velvyslanec ve Švýcarech. - Při sletu budou věnovány stuhy Sokolstva v zahraničí na prapory, které stuhu dosud nemají. Jsou to sokolské jednoty Vídeň II., Curych, Mnichov, Delft, Sydney, 4 jednoty Jihoslovanského Sokolstva v zahraničí a Rota "Na zdar" v Paříži ve Francii.

Bylo schváleno vydat - podle vzoru ČOS - domovenky, na nichž budou pouze české nápisy. Také jména jednot budou na domovenkách uvedena česky, pokud pro příslušné město existuje český název.

Za nové přímé členy Ústředí Čs. Sokolstva v zahraničí byli přijati bratr a sestra Karel a Anna Halaškoví z Winnetky, Ill.

Příští schůze výboru se bude konat v pondělí 5. července 1976 v 8 hodin ráno v Kongresshausu v Curychu ve Švýcarech před sjezdem, který započne v 10 hod. dopoledne.

Poprvé speciální slovenská studia na chicagské universitě

V příštím školním roce 1976-77 uskuteční se vedle normálního programu české a slovenské literatury a českého jazyka také kurs "Úvod do slovenštiny na základě četby slovenských literárních textů". Kurs byl vyvolán zájmem studentů a vedoucí Department of Slavic Languages and Literatures na University of Chicago prof. E. Wasiolek požádal prof. F. Svejkovského, který publikoval také studie ze starší slovenské literatury, zda by mohl vedle své ostatní přednáškové činnosti realizovat tento kurs. Návrh byl přijat, a tak se poprvé uskuteční studium orientované speciálně ke slovenštině a slovenské literatuře.

Dary české a slovenské stolici na chicagské universitě za rok 1975

Matice vyššího vzdělání, k počtě Juliuse Marischlera \$1,100. Sokol Town of Lake \$500. - Po \$200. Rudolf Janda (odkaz); Masaryk. družina čs. legionářů. - Po \$100 Evelyn Mička, k uctění památky Cyrila Mičky, Čs. nár. rada americká; Svobodná obec; Anna Svrček, Sbor Hvězda Vlasti J.Č.D. a P., American Czechoslovak Engineers Soc. - Po \$50 Lillian M. Baar, Čs. ženská nár. rada v exilu, Emma Sedláček, k uctění památky Romana a Josephine Sedláčkových, Frank Pancner se ženou, pí. Rose Kernerová, Dr. Jan Mička se ženou, k uctění památky pí. Jaroslavy Košnerové a James Čiháka. - Po \$25 Emanuel Semerád se ženou, George Čermák, Edward J. Bedrava, pí. Hermína Ondrušová, Rev. F. Mikula, Patricia Rehoř, Otto C. Plaček, Adolf Chobot, k uctění památky p. James Šimka, p. a pí. Edward J. Bedrava, p. a pí. Emanuel Semerádovi, pí. Milada Mičková, k uctění památky Mildred Klepetkové, pí. Hermína Ondrušová, k uctění památky Mildred Klepetkové, First Federal Savgs. Loan, Berwyn, Lincoln Federal Savings and Loan, Berwyn, First National Bank, Cicero, Lodge Volnost Kalifornie, Č.S.A. - Po \$20 Dr. Jan V. Mládek, pí. Katherine Krno, k uctění památky pí. Jaroslavy Košnerové. - Po \$10. Dr. a Mrs. Harold Harris, k uctění památky Cyrila Mičky, pí. Blažena Jiráková, k uctění památky prof. K. B. Jiráka, pí. Frank Sennor, Peter Kleskovič, pí. Z. Moulis, k uctění památky George Moulis, Čihák World Travel, Precision Time Repair, Modern Age, Kinst Insurance, pí. Dagmar Košťál, k uctění památky p. Joe Veselého, p. a pí. James G. Hackel.

Včetně ostatních darů za rok 1975 až do února 1976: \$3,412.

Č. S. A.

Nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota
v Americe jest připravená poskytnouti Vám
nejvýhodnější druhy životních pojistek plně
zabezpečujících Vaši ochranu.

Rovněž nabízíme pojistky poskytující pravidelný
starobní důchod jakož i pojistky hypoteční.

Další informace ochotně podají:

CZECHOSLOVAK SOCIETY OF AMERICA

"Pioneer of Fraternal Life Insurance"

CSA PLAZA

Telefony (312) 795-5800 - (312) 242-2224

2701 SOUTH HARLEM AVENUE

BERWYN, IL 60402

VĚSTNÍK

CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL
OF AMERICA

2137 So. Lombard Ave. - Room 202
Cicero, Illinois 60650

Second Class Postage Paid
at Chicago, Illinois

 436

MOVING? Please use this address label and
mail it with your new address to VESTNIK.